

Karret, krammet, klippen Døbefonten i fokus

Inspiration til et undervisningsforløb om dåben, der kan bruges med konfirmander, men flere elementer kan tilpasses og bruges ved dåbsundervisning af større børn.

Der er undervisningsforslag til tre gange, men elementerne kan blandes på kryds og tværs.

Underliggende tanke:

At samles omkring døbefonten, som det sted og den konkrete genstand, som i sig selv kan fortælle os noget om, hvad dåb er, og derfor efterfølgende kan minde os om det, hver gang vi ser den.

Undervisningen bliver derved ikke bare en undervisning i, hvordan det var engang, men den åbner også mulighed for at blive en dåbserindring, som vender sig mod fremtiden og dåbens betydning i den enkeltes liv. Udgangspunktet er døbefontens udformning som et badekar, der renser; som de store hænder, der holder hånden under os og som klippen, der står urokkeligt fast.

Karret

Indledning:

Alle konfirmanderne sidder med en lille rund strandsten i hænderne. En efter en lægger de stenen i et fad med vand i døbefonten. Salme: 843 At standse ved en døbefont. (100 salmer)

I dag er det os, som standser ved døbefonten, og ligesom strandstenene, der er kedelige og farveløse, når de er tørre, men pludselig forvandles til skinnende, blanke sten med farvespil i, når de er våde, på sammen måde må vi tænke om os selv: Dåbens vand kan få os til at stråle, når vi ved, hvad det betyder for os. Når vi løber træet i verdens myretue, som vi lige sang, eller når tankerne er golde, så kan det at standse ved døbefonten, måske bare i tankerne, være det, som kan få os til at funkle.

Og hvorfor nu det? Jo se godt på døbefonten. Måske kan I få øje på det? På en gang er det karret, krammet og klippen.

I dag handler undervisningen om karret.

- Døbefonten som et badekar, som det lille barn blev nedsænket i.
- Aktivitet: Konfirmanderne deles op i grupper á 3. Første gruppe træder frem i koret. Nu skal de spontant med deres kroppe lave et still-billede, et frossent billede som illustrerer et bestemt ord. Præsten siger et ord. Venter et par sekunder og tæller ned, 3-2-1 og så står der et billede. Efter hvert stillbillede siger præsten nogle få ord om, hvad det kan have med dåb at gøre, og så er det næste holds tur til et nyt ord.
Ord til stillbilleder: brusebad, rengøring, badetur, tørst, vandfald, drukne, kanal, håndvask, regnvej, havevanding, vandlås, sejltur, dåb,
- Vands symbolkraft. Hvad bruges vand til? Til at lege med, sejle på, rense med, oplive med, drukne i. Samtale om, hvordan det alt sammen har noget med dåb at gøre. Vandets symbolkraft er dobbelt, som både det livgivende og det ødelæggende. Ingen levende organisme kan leve uden vand. Dåbens vand er både det der renser os og drukner det forkerte, det syndige ved mennesket. Men det er også det som bærer os oppe, som en båd på vandet; det der stiller vores tørst; det, der giver den slatne potteplante friske blade; det, der som vandlåsen sætter en effektiv prop imellem os og det som vil adskille os fra Gud; og det, som vi kan lede videre hen til golde områder af livet, som når vi graver en kanal.
- Se kortfilmen 100 m fri. Hvordan kan den film fortolkes med dåben som referenceramme? (En svømmer slås med en del af sig selv, som hun frigør sig fra under vandet og efterfølgende kommer hun op til overfladen, genfødt til et nyt liv.)
- To små konkurrencer: 1: Sugerørstafet, hvor man suger vand op med et sugerør og løber hen og vasker snavsede ting af. Man må ikke bruge hænderne. 2: At vende en Mariekiks i munden. Hænderne må ikke bruges. Fælles for de to konkurrencer: Hænderne må ikke bruges. Altså: Vi vil så gerne gøre en hel masse selv, men nogle ting er vi magtesløse overfor. Konkurrencen med at vaske snavsede ting: Dåben, som det der gør, at vi i Guds øjne betragtes som rene. Konkurrencen med Mariekiks: Nogle gange slås vi med store ting. Vi prøver at vende og dreje dem, for at finde en løsning, men det lykkes ikke altid. Og det tager vores energi og vores livsglæde. I konkurrencen følte det til sidst tørt i halsen. Godt med et glas vand og den tørre kiks opløstes hurtigt og nemt. Dåben er også det livgivende, som kan give os kræfter til at klare de store ting. At huske på sin dåb er også at huske på, at vi ikke står alene med de store og svære ting i livet.

- Hvad betyder "synd"? Det er et kirkeord, som måske kan være svært at oversætte. "Synd er, når jeg er skyld i, at det er synd for nogen." Det kunne være en definition. "Synd er, når der kommer noget imellem mig og Gud." Dumme tanker, forkerte gerninger, misundelse, at gøre andre mennesker mindre, end de er. Men hvis synden er vasket af i dåben, hvad så med det, jeg gjorde i går? Er det så ligegyldigt? Nej, det er det jo ikke i forhold til de mennesker, man har gjort noget forkert imod. Men synden stiller sig ikke imellem dig og Gud. Det forkerte får ikke lov til at stille sig imellem Gud og dig. Han ser dig stadig som den strålende sten i døbefonten, hvor alle nuancerne kommer til deres sande ret.

Afslutning:

Vaske synden af. Et lille stykke dissolvopapir udleveres til hver enkelt, hvorpå man skriver et par ord eller måske bare et tegn på noget man fortryder. Ingen skal se det på noget tidspunkt. Lunkent vand hældes i døbefonten.

Alle synger 523, Min nåde er dig nok.

Dissolvopapiret lægges i døbefonten, hvorpå det opløses.

Bøn:

Kære Gud

Vi kommer til dig med alt det,
som er forkert, det vi fortryder,
og det vi er flove over.

Tilgiv os, at vi ikke altid lever
som vi burde.

Tak for dåbens vand,
der giver os kræfter igen

og tro på
at du holder af os
altid.

Amen

Krammet:

Indledning:

Alle konfirmanderne sidder med en lille rund strandsten i hænderne. En efter en lægger de stenen i et fad med vand i døbefonten. Salme: 843 At standse ved en døbefont. (100 salmer)

I dag er det os, som standser ved døbefonten, og ligesom strandstenene, der er kedelige og farveløse, når de er tørre, men pludselig forvandles til skinnende, blanke sten med farvespil i, når de er våde, på sammen måde må vi tænke om os selv: Døbens vand kan få os til at stråle, når vi ved, hvad det betyder for os. Når vi løber træet i verdens myretue, som vi lige sang, eller når tankerne er golde, så kan det at standse ved døbefonten, måske bare i tankerne, være det, som kan få os til at funkke.

Og hvorfor nu det? Jo se godt på døbefonten. Måske kan I få øje på det? På en gang er det karret, krammet og klippen.

I dag handler undervisningen om krammet

- Døbefontens facon er som store hænder, der holder hånden under den døbtte eller skærmer os. Guds hænder som dem, der beskytter og bevarer, opmuntrer og giver skulderklap, alt sammen symboliseret i de store hænder der holdes under os, fordi de vil os det bedste.
- Monopolet: Gode råd og meninger om dilemmaer
Del konfirmanderne op i grupper á 4. Forestil jer, at I er Med i Sara og Monopolet i radioen. Der indsendes dilemmaer, som I skal prøve at svare på/give gode råd omkring med det i tankerne, at dåben er baggrund for det hele, som karret, der renses og krammet fra Gud. Hvad vil I sige?
Dilemmaerne står på kortets ene side, og når samtalen er gået lidt i stå, er der en bonusinfo på bagsiden af kortet.

Dilemma 1:

Rosa er 17 år. Da hun blev konfirmeret, gav hendes mormor hende en guldkæde i konfirmationsgave. Rosa sagde dengang pænt tak, men hun syntes egentlig, at kæden var lidt "gammelkoneagtig", så hun brugte den aldrig. For en måned siden så Rosa et par vildt pæne Nike-sneakers, nogle af de sjældne til 3000 kr. Hun får da den idé at sælge guldkæden i en facebookgruppe, så hun kan få råd til skoene. I næste weekend kommer mormor på besøg og Rosa har virkelig dårlig samvittighed. Hvad skal hun gøre?
Bonusinfo: Guldkæden er ikke købt fra ny, men et arvestykke. Gør det en forskel?

Dilemma 2:

Carl går i 8.b. De andre tænker, han er temmelig nørdet. Han interesserer sig meget for biologi og især fugle. Han tager på fugleture med ornitologisk forening, hvor hans lærer faktisk også er medlem. Og nu har læreren spurgt ham, om han ikke vil fortælle hele klassen om deres seneste tur, hvor de var så heldige at se en sjælden dværg-rørvagtel nede i en eng. Carl har ikke så meget lyst. Hvad tænker I han skal gøre?
Bonusinfo: De andre drenge spiller rigtig meget computerspil i fritiden. Det er ikke Carls interesse. Fuglen er kun set et par enkelte gange i Danmark de sidste ti år. Den er ikke særlig pæn, sådan lidt gråbrun. Men den er til gengæld ret interessant. F.eks bruger den

åkandebåde som en slags surfboard, når den fanger små vanddyr. Betyder det noget for jeres råd, at Carl er forskellig fra de andre drenge i sin klasse?

Dilemma 3:

Solvej skriver ind: Hendes klassekammerat Miriam har lagt et billede op på sin instagramprofil af sin morgenmad. Der likes lystigt, men pludselig begynder der at komme kommentarer a la "Ved du godt, hvor usundt det er?" Eller: "tæller du overhovedet kalorier?" "Du bli'r hvad du spiser- altså en snasket lørdagssnegl" Solvej har sat en "græder-af- grin-smiley" på den sidste kommentar. Og det samme har nogle af de andre piger i klassen. "Snasket lørdagssnegl slash sær snegl", er der en, som skriver. I aften skal de til Miriams fødselsdag og Solvej har det egentlig lidt underligt med det. De andre piger siger, at sådan nogle kommentarer skal man kunne tåle, men skal man det? Skal Solvej gøre noget?

Bonusinfo: Solvej har selv prøvet at føle sig udenfor i klassen og hun er lidt bange for at komme til at føle sig udenfor igen. Ændrer det jeres svar?

Dilemma 4:

Mette og Per er lige blevet forældre til en lille dreng. De er lykkelige. Han er et lille vidunder. Per er overrasket over, hvor vildt det er at blive far. Pludselig er der en masse tanker og følelser i ham, som han aldrig har oplevet før. Han tænker meget over, hvad der kan ske deres lille dreng. At der findes så meget farligt i verden. Og han synes, han står med et stort ansvar som far. Mette og Per er egentlig for længe siden blevet enige om, at deres kommende børn ikke skal døbes, men nu synes Per ikke længere, det er en god beslutning. Hvad vil Monopolet råde Per og Mette til? Hvad betyder dåben mon for Per?

Bonusinfo: Mettes forældre har hele tiden syntes, at det var forkert at deres lille barnebarn ikke skulle døbes, og Mette har sagt til dem, at de ikke skal blande sig. Det synes hun de gør hele tiden. Betyder det noget for jeres råd til de nybagte forældre?

Dilemma 5:

Susanne er mor til Liva, der går i 3. klasse. Liva har været minikonfirmand i den lokale kirke og har været vild med de onsdag eftermiddage i kirken. Nu har hun sagt, at hun gerne vil døbes. Susanne tror ikke på Gud og derfor er hendes børn ikke døbt. Kan et barn på 10 år selv bestemme om det skal døbes? Hvad vil Monopolet råde Susanne til?

Bonusinfo: Liva har lige fra 0. klasse sagt, at hun beder til Gud, når hun skal sove. Susanne har grinet lidt af det.

- Opsamling: Kom tankerne om dåbens betydning i spil? Hvordan? Hvordan giver vi Guds kram til os, videre til andre? I de tre første dilemmaer, var det måske lidt sværere at sætte dåbens betydning i spil. Men kunne jeres viden om dåben som det, der både renser og giver nyt liv have en betydning? Kunne dåben forstået som Guds hænder, der vil værne os, have en betydning? Eller Guds løfte om at være med os have en betydning?
- Se den lille film "Få luft" (2 minutter) Maryfonden.dk. Hvordan passer filmen ind i dilemmaerne? Kan filmen have noget med dåb at gøre? Hvor kan du få luft?

Afslutning:

Faldskærmen på Mars med det hemmelige budskab: Vov at gøre store ting.

I februar 2021 landede Perseverance på Mars. Der er bl.a et dansk kamera om bord. Raketten var lang tid undervejs og til sidst skulle Marsfartøjet lande ganske forsigtigt. Raketten kom med 18.000 km i timen og skulle nedbremses til ca. 20 km/t. Den hurtige opbremsning krævede bl.a en kæmpe faldskærm. Forskere, der udvikler ting, der skal op i rummet, hvor hele verden ser med, er naturligvis stolte af det, de har lavet. De sætter derfor, mod Nasas vidende, et fingeraftryk et hemmeligt sted, på det, de har lavet. Nasa vil ikke have, at deres missioner er en reklamesøjle, så derfor beder de forskerne om, ikke at komme med deres egne budskaber på missionen. Det er dog blevet en sport at gøre det alligevel. Folkene bag den store faldskærm var derfor både opfindsomme og satsede stort. Ikke noget med at sy en lille lap papir ind i sømmen på faldskærmen. I de store røde og hvide felter, som faldskærmen er syet sammen af, er indlagt et budskab skrevet i det binære talsystem. Der står: "Vov at gøre store ting." "Dare mighty things" som faktisk er Nasas valgsprog. Og måske er det også sådan vi skal tænke om vores dåb: At den er som sådan en faldskærm, der får os til at lande sikkert, med budskabet over hovedet: Vov at gøre store ting. Vov det, fordi Gud har lovet, at du lander sikkert i dit liv.

Alle synger: 840: Velsign mit barn (100 Salmer)

Klippen

Indledning:

Alle konfirmanderne sidder med en lille rund strandsten i hænderne. En efter en lægger de stenen i et fad med vand i døbefonten. Salme: 843 At standse ved en døbefont. (100 salmer)

I dag er det os, som standser ved døbefonten, og ligesom strandstenene, der er kedelige og farveløse, når de er tørre, men pludselig forvandles til skinnende, blanke sten med farvespil i, når de er våde, på sammen måde må vi tænke om os selv: Dåbens vand kan få os til at stråle, når vi ved, hvad det betyder for os. Når vi løber træet i verdens myretue, som vi lige sang, eller når tankerne er golde, så kan det at standse ved døbefonten, måske bare i tankerne, være det, som kan få os til at funkke.

Og hvorfor nu det? Jo se godt på døbefonten. Måske kan I få øje på det? På en gang er det karret, krammet og klippen.

I dag handler undervisningen om klippen.

- Dåben som holdepunkt. Døbefonten er hugget ud af en mægtig klippeblok. Altså af selve grundfjeldet under os. Dvs det er noget, som ikke kan rokkes, men altid står fast.
- Rundt i kirken er gemt billeder af: kærester, penge, computerspil, alkohol, dyre tasker, rejsemål, narkotika, onlinepoker etc. Fem konfirmander får en kraftig elastik om maven og skal nu finde billederne og fortælle, hvad der er på dem.
- Samtale: Hvordan kan det på billederne fjerne os fra dåben/troen/Gud? Der var både gode og dårlige ting på billederne, hvordan skal det forstås? Hvad kan elastikken fortælle om dåben?
- Vi har fået en frihed og en "lang elastik" i vores liv med hinanden. Formuler en bøn, som passer til temaet om dåben som en klippe.
- "Se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende." Sådan har Jesus lovet os det i dåbsbefalingen. Det er et klippefast løfte, at vi aldrig er ladet alene om vores liv. Sid ligeså stille i to minutter og overvej hvad man kan føle sig alene om i livet. Snak med din sidemakker. Er det det samme? Har alle mennesker noget, de føler sig alene med i livet?
- I dåben fik vi tegnet korsets tegn for ansigt og bryst. Det er et tegn på at vi hører sammen med Kristus i alt det svære. Præsten siger nemlig, at det er et "tegn på at du tilhører den korsfæstede Herre Jesus Kristus." På forhånd er forberedt nogle ark i A5 størrelse med symboler tegnet med usynlig skrift (Tegn med mælk på hvidt papir. Det er lettest at bruge en tandstik, eller enden af en tændstik.) Tegn symbolerne: hjerte, kors, anker, rose, due, lam, fisk, kirke. Lav rigeligt, for der går altid ild i nogens papir. Symbolerne fremkalder forsigtigt over et stearinlys. (Bedst udenfor, hvor der er læ.) Hvad betyder symbolerne? Hvordan fremkalder vi bedst det usynlige korstegn, vi hver især er tegnet med?
- Et usynligt tegn eller en usynlig kode. Sidste gang hørte I om faldskærmen fra Nasa og i dag har I selv fremkaldt usynlig skrift. Lav en hemmelig kode til jer selv; noget som kun I ved,

hvad betyder og hvor er. Der kunne stå: Du er elsket. Eller: Du er god nok. Eller: Gud er din ven. Skriv det et sted i din skoletaske eller penalhus eller i din sko, så du en gang imellem får øje på det og kan huske på ordene.

Afslutning:

En mand ville gerne give sin kone den smukkeste julegave. Han gik ind til en juveler for at købe en ædelsten til hende. Juveleren fandt sin fine skindpose frem og snart strålede den ene ædelsten efter den anden på bordet. Diamanter, safirer, opaler, smaragder og hvad de nu hedder alle sammen. Men midt mellem ædelstenene lå nogle andre sten. De så ikke ud af noget særligt. De var nærmest lidt brunlige eller grålige og strålede slet ikke. Manden undrede sig. "Hvorfor har du disse sten til at ligge blandt alle de andre?" spurgte han. "Det er agater," svarede juveleren og tog en af dem op i hånden, "de er helt særlige, de får nemlig først deres glans når de møder kroppens varme." Nu var manden ikke længere i tvivl. Hans kone skulle have en agat.

Og sådan er det vel i det hele taget med mennesker. Vi stråler først rigtigt når vi mærker varmen fra et andet menneske. Eller når vi fremkaldes af dåbens vand og ved, at det hænger sammen med karret, krammet og klippen.

Slut timerne med at bede konfirmandernes bønner og fadervor.

Syng: 441 Alle mine kilder

Inger Birgitte Bruhn